

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ

Ἡ βροχή πέφτει παγωμένη, θλιβερὴ μὲ μιὰ μονοτονία ποὺ μοιάζει μὲ ἤχους μακρονόσους τυμπάνων ποὺ θρηνοῦν. Κάτω ἀπὸ τὶς στέγες μαζεύονται τὰ χελιδόνια. Φουσκώνουν τὸ μαῦρο πτέρωμα τῶν ἀίωνα καὶ κρωμμένα. Κυττάζουν μὲ τὰ ματάκια τοὺς τὸν οὐρανὸ, ποὺ σύννεφα κυλοῦνται μαύρα καὶ μεγάλα, τὸν δριζόντα ποὺ σκοτεινιάζει καὶ ἀναζητοῦν καμμιά χροσὴ ἀκτίνα.

Μὰ ὅλα τὰσβοσε ἡ βροχή!

Τὸ τερέτιομὰ τοὺς ἔχει κατὶ τὸ παραπονεμένο καὶ τὸ θλιβερό. Πόσο μοῦ θυμίζον τὴ νεότητά μου!

Νὰ, ζωντανεῖτε ἐμπροστὰ μου τὸ παζάρι τῆς Κυριακῆς, ἐκεῖ κοντὰ εἰς τὴν παλιὰ τὴν ἐκκλησία, μέσα εἰς τὴν πλατεία, ποὺ τὴν οὐκιάζον φλαμπουριές καὶ τὰ βαρειάτὰ οπίγια γύρω-γύρω...

Στὴν ἀκρὴ ἕνας πουλολόγος πουλοῦσε πουλάκια κλειομένα σὲ κλουβιά. Τί στόνοι καὶ θλιβεροὶ κελαιδιομοί! Λυπημένα δξυ-αυλήματα κοιούφων, γογγυμοὶ περιστοιριῶν, ἐλαφρὰ λαλήματα κάρδερινῶν καὶ φιλιόματα ὑπολαιδῶν.

Καὶ παρακάτω, κάτω ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας τὴν καιμάρα, ἕνας γέρος ρικνός, κωμποςῆς, ἀδύνατος, ὠχρὸς ἔπαιζε ἕνα βιολὶ μὲ δάκτυλα ποὺ τρέμαν καὶ εἶχεν ἐμπρός του ἕνα κλουβί, σπολιομένο μὲ κορδέλλες καὶ γεμάτο χελιδόνια μαύρα, σὰν καλονο- τρέμενα καὶ στυλιανά. Πῶς σπάζον τὰ φτερά τοὺς, τὰ καῦμένα, μέσα κεῖ!...

Μὲ εἴκοσι πέντε λεπτὰ ποὺ πλήρωνες, εἶχες δικαίωμα νὰ πάρης ἕνα, καὶ νὰ τ' ἀπολύσης στὸν ἀέρα, νὰ τοῦ δώσης τὴν ἐλευθερία του.

Πῶς μὲ πείραζε ἡ φωνὴ τοῦ γέροντος: — Ὅριστε, πάλλκάρια καὶ κοπέλλες, ὅποιος θέλει νὰ ἰδῆ εὐτυχία, ὅποιος καὶ ὅποιος θέλει ν' ἀγαπηθῆ, ὅποιος θέλει νὰ φορέσῃ ἀρραβῶνα, ἄς ἔρθῃ ν' ἀνοίξῃ τὸ πορτάκι στὸ ὠραῖο τὸ φυλακιομένο τὸ πουλί, τὸ πουλάκι τῆς ἀγάπης.

Καὶ ἡ πεντάρες χτυποῦσαν στὸ δερματένιο σακκουλάκι, τὰ κορίτσια μὲ ἑλίπια σὲ ξάστερά τῶν μάτια, μὲ τὴν χαρραγὴ στὰ τριανταφυλλένια μάγουλά τοὺς, μὲ συγκίνηση στὴν ἀφελή τοὺς τὴν ψυχὴ, πλοπίαζαν οκανδαλισμένα, ταραγμένα, γονάτιζαν γύρω στὸ κλουβί, χῶναν τὸ χεῖρ τοὺς, ἔπαιρναν ἕνα χελιδόνι, τοῦ δίναν ἕνα γογγὺ φιλάκι εἰς τὸ κεφαλάκι του καὶ τὸ ἀφιναν νὰ πετάξῃ.

Καὶ γέλια καὶ κουνουνίσματα, μὲ ὅλες τῶν πουλιῶν τὶς τρεμουλιαστὲς φωνές, μὲ τὸ κλαψάριο ἄσμα τοῦ βιολιοῦ, μὲ τὶς προσκλήσεις τοῦ γέροντος, πρὸς τὴν εὐτυχία, μὲ τὴν μεθυσμένη μοσοβολιά τῶν φιλλυρῶν.

Μιά μέρα, εἴμουνα τότε δεκαῆξ χρονῶν, κόντευα νὰ τελειώω τὸ σχολεῖο, καὶ κείνῃ τὴν ἡμέρα τὸ ἔσκασα ἀπὸ τὸ μάθημα. Τράβηξα στὸ παζάρι καὶ νὰ σ' ἕνα σκαλί τῆς ἐκκλησίας μιά γυφοποῦλα μὲ κίτρινο μαντιλιό, ἀπὸ κείνης ποὺ πωλοῦν καλλήθια καὶ κατὶ χονδροκαρεκλάκια γιὰ τὶς κοῦκλες.

Τὰ μαλλιά τῆς ἦταν σὰν νὰ φλογίζοντοσαν ἀπὸ τὸν ἥλιο, πυρρόξανθη σὰν ὄσος κατὰ τὸ φθινόπωρο, ἀσπρη στὸ δέσμα, σὰν πέπλος νυφικός. Δὲν φοροῦσε οὔτε παπούτσι, οὔτε κάλτσες. Ἀπάνω στὸ εὐλόγιστο τὸ σῶμα τῆς εἶχε γιὰ ρούχα κἀνὶ φτωγὰ κουρέλια, τρύπια καὶ φθαρμένα.

Τὸ μοσανοιγμένο σῶμα τῆς ἔμοιαζε σὰν λουλοῦδι ἀπὸ ἄγριο βάτο, τὰ ἴσθητὰ τὰ μάτια τῆς παίζαν, ὅπως παίζει τὶς ξάστερες νύχτες τοῦ καλοκαιριοῦ τὸ νερὸ μέσα στὶς στέγνες. Τаланεῦόταν μὲ τὸ ρυθμὸ τοῦ γέριου βιολιοῦ, σὰν ἔτοιμη νὰ πηδοῖ, νὰ χορεύῃ. Κότταζε μὲ στενοχωρία καὶ μὲ ζήλεια ἀδυναμίας τὰ εὐτυχη κορίτσια, ποὺ ἀγόρζιζαν καὶ ἐλευθερῶσαν πουλιά, γιὰ ν' ἀνοίξον ἔτσι καὶ τὴν καλὴ τὴν τήχη.

Ἐγὼ δὲν ἤμουνα πλοσίος, ἀλλὰ τὴ λυπήθηκα. Ἀδείασα στὰ χέρια τῆς τὸ φτωγὸ πουργί μου, καὶ στέψ χωρίς νὰ μοῦ πῆ, οὐδ' ἕνα εὐχαριστῶ, οἶχτηκε σὰν ἀγριοκόριτσο, ἀπάνω στὰ ἄλλα τὰ κορίτσια, τὰ παραμέρισε ἀπότομα, ἔφθασε στὸν χελιδονοπάλη καὶ τοῦ ἔδωσε μιὰ χουφτά, ἀπὸ τὶς πεντάρες.

Ἐμειναν ἀκόμα πέντε χελιδόνια μέσα στὸ κλουβί. Ἐκείνῃ τὰ ἔπῃρε ὅλα, τοὺς χαμογέλασε, τοὺς μίλησε χαϊδευτικά, σὰν νὰ ἦσαν μικρὲς τῆς ἀδελφές σὲ ἔξορία καὶ ταλαιπωρία καὶ τὶς ξαναεῦροισε, τοὺς ἔλεγε, τοὺς ἔλεγε, τοὺς ἔλεγε λόγια παράξενα, μουστροπιδῶδη, σὲ μιὰ γλώσσα ἀγνωστοπὴ μὲ συλλαβὲς παρατεταμένες καὶ ἤχους μεταλλικούς καὶ ἔπειτα τ' ἀπελευθέρωσε ὅλα διὰ μιᾶς.

Καὶ ἔγινε τότε εἰς τὸν μεταξένιον, γαλάζιον οὐρανόν, σὰν ἕνα ἀπότομο ξεδίπλωμα μιᾶς κορδέλλας μαύρης.

Ὁ βιολιτζῆς ἔξακολουθοῦσε τὸ ψαλμοδικὸ τραγοῦδι του, μὲ τὴν βραχνὴ καὶ ψεύτικη φωνὴ του.

— Ὅποιος θέλει εὐτυχία, ἀγάπη ὅποιος θέλει, ὅποιος ἀρραβῶνα θέλει νὰ φορέσῃ, ἄς ἔρθῃ νὰ ἀνοίξῃ τὸ πορτάκι, στὸ ὠραῖο τὸ πουλί, εἰς τὸ πουλί τῆς ἀγάπης, στὸ πουλί τὸ τυχερό... Πέντε πεντάρες τὸ ἕνα, πέντε πεντάρες μονάχα!...

Ἀγαμμένη, τολμηρὴ, μὲ λάμπεις ποὺ φω- ἀφόριζαν μέσα στὶς μαῦρες τῆς τὶς βλεφαρίδες,

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΦΥΛΛΑ

Φύλλα ἀπ' τ' ἀγέρι τοῦ βουνοῦ ξελλογιασμένα πάλι, Κανένα δὲν ἀγάπησα στὸν κόσμο ἐγὼ λουλοῦδι Ὅσῶν ἔοῦς ποὺ οὐίγεται καὶ τραγουδάτε ἀγάδι Τ' ἀξένοιαστό σας, τὸ τρελλὸ μέσα στὸ φῶς τραγοῦδι.

Ὅλ' ἡ ζωὴ σας εἰν' αὐτό. Τὸ λέτε νύχτα μέρα, Τὸ λέτε ἀπάνω στὴν πλαγιά καὶ στὴ θλιμμένη γῆρα, Τὸ λέτε δίπλα στὸ γιολό, στὸν κάμπο πέρα ὡς πέρα, Καὶ τέλος σὰν ξανάρχεται τοῦ φθινοπώρου ἡ μπόρα,

Σὰν ἔρχεται καὶ σὰς μαδᾶ καὶ σὰς κυλάει στὸ χῶμα, Ἐοεῖς ἐκεῖ ποὺ πέφτετε καὶ φεύγετε καὶ πάτε.

— Ὁ! πῶς νὰ μὴ σὰς ἀγαπᾶ; — ποὺ εοεῖς καὶ τότε ἀκόμα, Ἐνὼ σκορπάτε, ἀξένοιαστα σὰν πρὶν τὸ τραγοῦδάτε:

Λάμπρος Πορφύρας

ΠΑΓΑ ΛΑΛΕΟΥΣΑ

(Νέα στίχῶ)

ΚΥΪΑΡΙΣΣΙ

Στοῦ λιβανοῦ σου κάποτε τὸ σύννεφο ἡ ψυχὴ μου Τὴν προσεχὴ τῆς ἄρισε, παλιό μου ἐρημοκλίποι. Στους Ὀθρανούς δὲν ἔφρασε — τὸ ξέρω — ἡ δέσπῃ μου, Μὰ φτάνει μου στὴν θύρα σου ποῦνιεν κυπαρίσσι.

ΠΑΙΔΟΥΛΑ

Χροσὰ μαλλάρια, ἀφιλήτα, μέσ' στὴν παθιδραν ὄρα, Καθὼς σὰς γλυκοτάραξε τοῦ μάτην ἡ ἀνατριχίλα. Εἶπα στὸ κῆμα τοῦ γιολοῦ καὶ σὶὼν φουκιῶν τὰ φύλλα: — Κάτω ἀπ' τὴ θεία γαλήνη σας ὦ! νὰ τὴ ἡ σκέψῃ — ἡ μπόρα!

ΥΜΗΤΤΟΣ

Μελίσοι οἱ πόθοι μου, Ὑμντε, μέσ' στὸ ἀττικὸ τὸ δεῖλι, Τῶν μενεξέδων σου τραγοῦν τὸ μέλι, τοῦ Ἥλιου ἰχῶρα. Ὑβλαία κερθῆρα ὁ στίχος μου, καὶ τὸ ἀπιθόνω τώρα Γιὰ σένα, Μύριγγα γλυκειά, καὶ τὸ πικρὸ σου χεῖλι.

ΦΡΥΝῆ

(Στὸ θάνατο τῆς σκυλλίτσας μου)

Σφαλλῶσαν τὰ ματάκια σου, μικροῦλα χαϊδεμένη... — Τί τάχα ζωὸ, τὶ ἀνθρώπος! — Στὸ ἀσοφδελεδ λειβάδι Ποὺ τοὺς δικούς των καρτεροῦν μὲ πόθο οἱ ἀγαπημένοι, Καρτέρα με, γανγίζοντας γλυκά, μεσ' στὸ σκοτάδι! Παῦλος Νιρβάνας

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Νάξερεις πῶς λαχτάριζα τὸν ἐρχομὸ σου, Ἀγάπη, ἔσένα ποὺ ὡς τὰ σήμερα δὲν σ' ἔχω νοῦσις ἀκόμα μὰ ποὺ ἐνοτικτα τὸ εἶνε μου σ' ἀναζητοῦσεν ὅπως τὴ γόνιμη ἀξάφνη βροχὴ τὸ στεγνωμένο χῶμα.

Πόσες φορὲς — ἀλλοιμονο — δὲν γόργασα θαρρῶντας πῶς ἐπὶ τέλους ἔφρασεσ Ἐοὺ ποὺ εἶχες ἀργήσει — σὰ μυγαλιὰ ποὺ ἠλιόλοστοτες ἡμέρες τοῦ χειμῶνα τὴν ξεγελάσαν, βιάζονταν κι' ἐμὲ ἡ ψυχὴ ν' ἀνθίσῃ...

Ὅμως δὲν ἔρχοσούν ποτέ. Μέρα μὲ τὴν ἡμέρα τ' ἀνθῃ σωριάζονταν στὴ γῆς ἀπὸ τὸν κρῶ ἀγέρα κ' εἶνε ἡ ψυχὴ μου πεῖδ γυμνὴ παρὰ προτοῦ ν' ἀνθίσῃ.

Καί, σήμερα, ποὺ ἡ νειότη μου γέρινε οἶγὰ στὴ δύση τοῦ ἐρχομοῦ σου σβῆνεται ὡς κ' ἡ στερνὴ ἑλίπια: — Φοβᾶμαι μὴν ἐπέραςεσ, Ἀγάπη, καὶ δὲ σ' [εἶδα!...]

Κώστας Οὐράνης

ἡ γυφοποῦλα γύρισε σ' ἐμὲ καὶ μοῦ ἔκαμε νόημα, κρωφὰ νὰ τὴν ἀκολουθῶ. Μὲ παρῆστρο μεσά εἰς τὴν Μητροπόλι, τὴν ἔρημο καὶ ἀχανῆ.

Καὶ ἐκεῖ, πίσω ἀπὸ μιὰ κολῶνα, στὸ πῶδ βάθος τοῦ σκοταδιοῦ, ποὺ ἡ ἀχτινες τοῦ Ἥλιου ἔσβηναν στὰ χρωματιστὰ τὰ γζάμα, μοῦ ἔδωκε φλογερά, ζεστά, ρουφηχτά, σιωπλά τὰ χεῖλια τῆς, καὶ μοῦ ἔοταξε, γιὰ πρῶτη φορὰ, τοῦ φιλοῦ τὴν ἰδὸντὴ εἰς τὴν ψυχὴ μου...

Ἐπειτα ἀλαφρὴ καὶ λυγερὴ, σὰν τὸ ἐλάφι, ποὺ ἀκοῖτε γανγίσματα σκυλιῶν, ξέφυγε καὶ ξαφανίστηκε στὴ πόλι....

\*\*\*

.. Ἡ βροχὴ πέφτει... πέφτει σκοθρωπὰ καὶ πένθημα, σὰν νὰ τρυπῶν τὸν δριζόντα μὲ μεγάλες βελονιές... αἱ ὠραῖες ἡμέρες ἐτελείωσαν, τὰ ὀδοῦ ἀποφυλλίζονται, τὰ χελιδόνια φεύγουν.... (Ἀπ' τὸ γαλλικό)

